

Škola migracija

Poštovani/a,

Grupa 484, u okviru svoje *Škole migracija*, koju (uz izvesne pauze) realizuje od 2004. godine, organizuje **dva trodnevna seminara o migracijama u drugoj polovini februara i marta 2017. godine** (datumi: 24-26. februar i najverovatnije 17-19. mart). Seminari su namenjeni studentima društvenih nauka: političkih nauka, filozofije, prava, sociologije, antropologije i srodnih naučnih disciplina. Predavači će biti profesori, teoretičari, stručnjaci za problem izbeglištva, ali i umetnici i aktivisti, koji su kroz svoj rad artikulisali teme migracija i izbeglištva.

Polazište: U susretu sa nedobrovoljnim, masovnim migracijama, domicilno stanovništvo (kroz udruženja građana i državne institucije) prvo spontano, a zatim i organizovano pruža humanitarnu pomoć i podršku. Sledeći korak je pravna podrška i pravni okvir za novonastalu kriznu situaciju. Treće je, i po našem mišljenju, ne najmanje važno, obrazovanje građana za razumevanje novonastalog stanja bez koga nema razumnih, demokratskih odluka ni rešenja. Iskustvo organizacije koja vas poziva na ovu školu poklapa se sa ovom opštom slikom. Grupa 484 je organizacija koja višestruko deluje: humanitarno, pravno ekspertski i sa pratećim obrazovnim programom u polju migracija. Ovom školom nameravamo da, zajedno sa studentima, preispitamo postojeće pristupe migracijama i izbeglištvu: humanitarni pristup, pravni pristup kao takav, integracijske politike u zemljama Zapadne Evrope, procese retematizovanja koncepta državljanstva, građanstva i nacionalnih identiteta, a koji su podstaknuti upravo odnosom država prema migrantima i debatom u vezi sa integracijom izbeglica. Takođe, želimo da sagledamo na koji način se tema prihvata migranata upotrebljava u medijskim i političko-partijskim artikulacijama i raspravama.

Pozivamo te da nam se pridružiš!

Šire obrazloženje škole: Pred prisilnim migracijama – kretanjima ljudi koji su suočeni s pretnjom nasilja ili smrti – izloženi smo višestrukim ucenama (kako to artikuliše Slavoj Žižek). S jedne strane, desničarski populizam koristi izbeglice kao strašilo za opsenjivanje prostote, za širenje straha i osvajanje vlasti. Desničarski argumenti svode se na laži: izbeglice su prerušeni teroristi, izbeglice nam uzimaju radna mesta, izbeglice siluju *naše* žene, izbeglice doprinose rastu kriminala, izbeglice ruše *naš* način života.

Izbeglice su, jednom reči, pošast koje se valja čuvati. S druge strane ideološkog spektra, dolazi nam neodoljivi nalog za humanošću: izbeglice su humanitarni problem na koji, ako smo ljudi evropske civilizacije, evropskog humanizma, moramo da odgovorimo svim svojim ljudskim bićem. Uцена je u sledećem: ako odbijemo desničarku „argumentaciju“ bivamo proglašeni izdajnicima, nepatriotama, kosmopolitima; ako odbijemo poziv na humanost bivamo proglašeni desničarima, egoistima i fašistima.

U sukobu te dve koncepcije, sve je izvesnije da desničarski govor odnosi prevagu. Jeste da je reč o neistinama, ali je reč o *konkretnim neistinama*. Tome nasuprot stoji apstraktna priča o humanizmu koja kaže, recimo, da se granice Evrope (Amerike) moraju bezuslovno otvoriti za nesrećne ljude, ali tu je reč o apstraktnom humanizmu: da li je uopšte moguće ponuditi bezuslovno gostoprimstvo, a da to, već u drugom koraku, ne zazvuči neiskreno?

S druge strane, pojednostavljeno, dominantni pristupi problemu izbeglištva su humanitarni i pravnički. Humanitarni pristup je (nužna) trenutna reakcija – potrebno je zbrinuti ljude koji nemaju, doslovno, ništa osim sopstvenih tela, potrebno je spasiti živote. Pravni pristup podrazumeva pronalaženje odgovarajuće regulative kojom bi se zaštitila prava migranata, tražilaca azila i izbeglica, ali i kojom bi se problem izbeglica kanalisao i institucijama raščistilo polje za efikasno delovanje. Oba pristupa su veoma korisna, izuzetno značajna i neophodna. Ali, za potrebe zaoštavanja problema, što je uslov bez koga nema napretka u mišljenju i traženju kreativnih rešenja, ovde zastupamo stav da humanitarni i pravnički pristupi nisu dovoljni, a ponekad obeshrabruju političku artikulaciju teme, a to, dalje, znači da teorija izbeglištva atrofira. Političko i teorijsko se, ovde, pojavljuju kao pristupi koje valja iznova artikulirati.

Ko su izbeglice – teorijsko je pitanje! U pravnoj regulativi oni su često apstraktna ljudska bića svedena na broj. Izbeglice nemaju status (punopravnih) građana. S druge strane, građanin je političko-pravna forma čija se sadržina ne utvrđuje unapred, nego se stvara. U parlametarnim demokratijama građanin bira svoj identitet. Izbeglica je, međutim, apstrakcija čija se sadržina svodi na telo. Građanin se definiše slobodnim izborom sadržine (etničke, religijske, političke). Izbeglica, naprosto, nema sadržinu. Kao čovek, on ima samo *goli život* (izraz italijanskog filozofa Đorđa Agambena). Izbeglica je čovek koji nema ni formu (građanski status) ni sadržinu (nebitno je odakle dolazi, nebitno je njegovo etničko, kulturno ili religijsko poreklo, nebitan je njegov psihološki profil i, kako kaže Hana Arent, nebitna je njegova životna priča). Zbog toga je moguće izbeglice držati u zatvorenim prostorima, a da nisu napravili nikakvo krivično delo...

I na kraju, način razmišljanja koji želimo da podstaknemo *Školom migracija* možemo ilustrovati pitanjima: da li postoji pristup koji odbija i desničarsku,

kxenofobičnu perspektivu i onu drugu, apstraktno-filantropsku i nudi održivo rešenje u odnosu na migracije? Da li postoje neiskorišćeni načini rešavanja migrantske/izbegličke krize?

Očekujemo da zajedno potražimo odgovore.

Način rada i obaveze pre seminara: Seminar se sastoji od predavanja i razgovora. Precizna agenda biće prezentovana uoči seminara. Polaznici su **u obavezi** da, pre dolaska na seminar, pročitaju (dole navedenu) literaturu koju će im poslati organizatori.

Literatura:

- Hana Arent, „Mi izbeglice“ (Grupa 484).
- Đorđo Agamben, „Šta je logor?“ (Grupa 484).
- Slavoj Žižek, *Protiv dvostruke ucene* (Laguna 2015).
- Joppke, Christian. 2007. "Beyond national models: Civic integration policies for immigrants in Western Europe. *West European Politics* 30 (1): 1-22. (za sve koji čitaju na engleskom)

Poziv upućujemo studentkinjama i studentima koji u temama seminara i ponuđenoj literaturi prepoznaju sopstvene vrednosne i profesionalne izbore i iskreno se nadamo kvalitetnoj saradnji.

Prijava na seminar: Trebalo bi da sadrži osnovne podatke, kontakt i biografiju polaznika, a šalje se elektronskim putem na: tamara.cvetkovic@grupa484.org.rs. Za sve dodatne informacije možete se obratiti Tamari Cvetković, telefonom na 062/8863612 ili elektronskim putem.

Broj učesnika je ograničen, te je potrebno da se prijavite najkasnije do 15. februara. Tim seminara će formirati konačnu listu učesnika. Troškove seminara (prevoz i hotelske usluge) snose organizatori.

Programski tim seminara čine: Ivan Milenković (Treći program Radio Beograda), Biljana Đorđević (Fakultet političkih nauka), Zagorka Aksentijević (Grupa 484) i Robert Kozma (Grupa 484).

U nadi da je ovo početak uspešne dugoročne saradnje, srdačno vas pozdravljamo,

Grupa 484